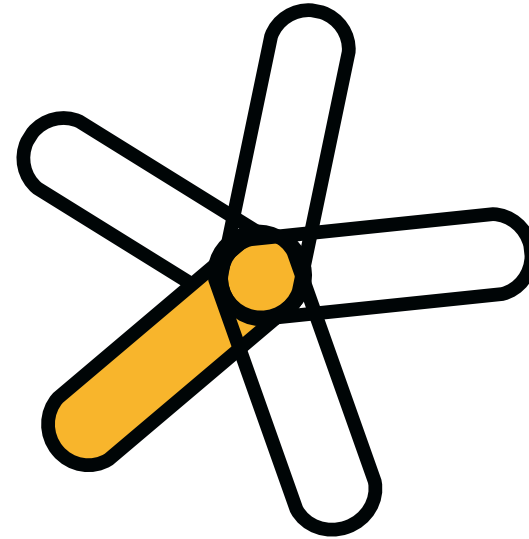

BOMEN

KANSEN

KAART

<u>Inspiratieblad 1</u>	<u>Waar dan?</u>
<u>Inspiratieblad 2</u>	<u>Wat dan?</u>
<u>Inspiratieblad 3</u>	<u>Hoed dan?</u>
<u>Inspiratieblad 4</u>	<u>Kijk dan!</u>

Waar dan? ⁰¹

Hoe pak je de zoektocht naar kansen voor bomen in jouw wijk aan? Op deze pagina vind je de handvatten voor een (zo groot mogelijke) kans op succes.

Waar begin je?

Start met je inventarisatie op plekken waar al groen aanwezig is: gras, bomen, struiken, plantsoen. De kans dat hier extra groen toegevoegd kan en mag worden is hier groter dan in een kale of lege 'hittestress' straat!

Wat zijn de spelregels van de gemeente Vught voor aanplant van bomen?

De regels verschillen per formaat (volwassen) boom:
Klein < 8 meter / Middelgroot 8-20 meter / Groot > 20 meter

Afstand Kleine/Middel/Grote boom tot lantaarnpaal	4m / 6m / 8m
Afstand Kleine/Middel/Grote boom tot gevel gebouw	4m / 7,5m / 10m
Afstand Kleine/Middel/Grote boom tot perceelgrens	1m / 2,5m / 3m
Afstand tot (verharde) rijbaan	> 1m
Grootte boomspiegel Kleine/Middel/Grote boom	1m ² / 2,5m ² / 3m ²
Afstand Kl/Mi/Gr boom tot kabels, leidingen en riolering	1,5m / 3m / 5m

Wat is haalbaar?

Wat is de huidige functie van het groen? Passen daar extra bomen bij? Zal hiervoor draagvlak zijn in de buurt? En (voor de kenners) heb je bepaalde soorten in gedachten? Hoe (diep) wortelen die?

- Een grasveld kan een trapveldje zijn, of gebruikt worden voor bootcamp, spelletjes, de jaarlijkse BBQ of op Koningsdag enz.
- Wanneer er in een straat veel parkeerplaatsen zijn en slechts 'hier en daar' een (overgebleven?) boom heeft dat een reden. Waarschijnlijk is dit door de jaren heen zo ontstaan, al dan niet met instemming van de bewoners.

Check de 4 V's om kansen te creëren!

- ✓ **VERDICHTEN**
van de aanplant: meer stuks op dezelfde oppervlakte?
- ✓ **VERGROTEN**
oppervlakte of lengte: ver (drie) dubbelen laan of plantsoen?
- ✓ **VARIATIE**
in aanplant: van monocultuur naar soortenrijkdom en meerdere lagen.
- ✓ **VERTICAAL**
groen: leibomen en klimstruiken (de hoogte in bij weinig ruimte).

Stel je eens voor dat?!

Zoek mooie voorbeelden in je wijk, of elders in het dorp of de gemeente Vught die je toe zou willen passen op een bepaalde locatie in bijvoorbeeld 'hittestress' gebieden. Hoe mooi zou het zijn als dat zou lukken? Want...“waarom dáár wel en hier niet?”

Wat dan? ⁰²

Bomen

Blijvers en wijkers

Blijvers zijn langzaam groeiende soorten die heel groot en erg oud kunnen worden (eik, linde, beuk). Wijkers groeien snel(ler) en worden veel minder oud (populier, berk, els, wilg, es). Deze laatste zijn na 20-30 jaar 'kaprijp' en kunnen dan gerooid worden. De blijvers krijgen vervolgens de ruimte die ze nodig hebben om volledig uit te kunnen groeien. Zo creëer je ruimte en voor (drie) dubbel zoveel bomen!

Vruchtbomen, ofwel 'eetbaar groen'

In plaats van alleen loof- en naaldbomen in de openbare ruimte kan het op sommige locaties ook interessant zijn om vruchtbomen (bessen, fruit en noten) aan te planten. Zo ontstaat er een nieuwe dimensie in het straatbeeld: met voedsel voor mens én dier. Misschien kunnen we de eekhoorn op deze manier het dorp in lokken?

Grotere en kleinere soorten

Er valt wat te kiezen: Small – Medium – Large bomen. Op de website is een overzicht te vinden van boomsoorten.

Struiken en Struweel

Hiermee bedoelen we losse, houtige struiken, die — wanneer ze met verschillende soorten bij elkaar staan — 'struweel' vormen.

- Struiken kunnen zorgen voor verdichting van bomenrijen, in plantsoenen en parken.
- Ze kunnen - technisch gezien - prima op kabels en leidingen geplant worden. Bij werkzaamheden zijn ze relatief gemakkelijk te verwijderen

en terug te plaatsen. **N.B.** Tot nu toe mag dit niet in Vught, maar er is beleid in de maak om dit toch mogelijk te gaan maken, op voorwaarde dat soorten gekozen worden die niet te diep wortelen.

- Ze kunnen de biodiversiteit enorm versterken. Veel inheemse (maar soms ook natuurlijke uitheemse) soorten zorgen voor bloesem, fruit en noten en verrijken de biodiversiteit. Ze zijn goed voor insecten, 'waardplanten' voor (wilde) bijen, zweefvliegen, vogels en zoogdieren zoals egel, das en eekhoorn.
- Er zijn grotere en kleinere soorten. De grotere soorten kunnen wel 6-8 meter hoog worden (zoals vlier, hazelaar en lijsterbes). Zo nodig kan de groei beteugeld worden door ze om de paar jaar in de winter 'af te zetten' (terug te snoeien tot er een stronk overblijft). Ze schieten dan in het voorjaar weer uit! En ook hier valt wat te kiezen: zie het overzicht van soorten struiken op de website.

Hagen of heggen

Hiermee bedoelen we de lage, langgerekte hagen die jaarlijks (met de heggen-schaar) geknipt worden.

- Ze zorgen voor afscheiding tussen plantsoen en straat en voorkomen zo ongewenst parkeren op onverhard terrein en dat kinderen 'zomaar' de straat op rennen.
- Ze zorgen voor versterking van de biodiversiteit (bijv. doornstruiken als nestgelegenheid voor vogels)
- Ze kunnen op verschillende wijzen worden aangeplant: recht, in een bocht, in blokken, enkel of dubbel. En ook in hoogte kan worden gevarieerd. Met hoeveel meters gaan we Vught 'behagen'?

Hoe dan?⁰³

Bomen

Tiny Forest: een dichtbegroeid inheems bosje, ter grootte van een tennisbaan. [Klik hier om te lezen](#)

Meer Bomen NU! is een initiatief van Urgenda. Dit initiatief geeft kansloze zaailingen een tweede leven door ze in de winter te oogsten en uit te planten op een nieuwe plek, waar ze gewenst zijn en goed kunnen uitgroeien. [Klik hier om te lezen](#)

Heggen, struiken & struweel

Recent verschenen artikel met pleidooi voor herinvoering van de heg. [Klik hier om te lezen](#)

Deltaplan heggen zet zich op allerlei manieren in voor uitbreiding van heggen in het buitengebied. [Klik hier om te lezen](#)

Eetbaar groen in openbare ruimte

Enkele Mooie voorbeelden die al zijn gerealiseerd in andere gemeenten Breda. [Klik hier om te lezen](#)

Tilburg (Compleet met de aangeplante soorten) [Klik hier om te lezen](#)

Dit soort metalen afzettingen van gazons zijn zowel in Vught als in Helvoirt her en der toegepast. Waarom? Kostenbesparing? Hoe dan ook, dit zijn toch overduidelijk inkoppertjes voor de aanplant van hagen?

Kijk Dan!⁰⁴

Fotogalerij met voorbeelden van de 4 V's

✓ Verdichten

✓ Vergroten

✓ Variatie

✓ Verticaal

Verdichten

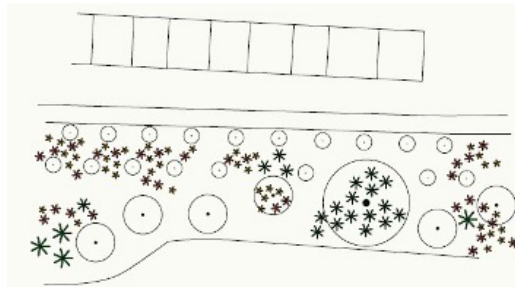
Van aanplant in lanen, plantsoenen en parken

Verdichting in beukenlaan door spontaan opgekomen brem. Beukenlaan bij N65 in Vught.

Verwilderde houtwal in buitengebied van Helvoirt.

Schematische voorstelling van de enorme mogelijkheden om flinke aantallen aan te planten door het combineren van bomen en struiken.

Gebruik van voorpootrecht door een bewoner aan de Taxandrialaan Vught. Dit is een mooi voorbeeld van verdichting van een beukenlaan door jonge boompjes aan te planten in de berm.

Is hier sprake van 'verdichting'? Is deze boomspiegel ingeplant met struiken of zijn er bomen geplant in een struiken-plantsoen?

Hoezo gedijen bomen niet als je ze dicht op elkaar plant?

Het maakt natuurlijk niet uit: de bodem is bedekt en er worden meerdere soorten gecombineerd. N.B. Bij nieuwe aanplant willen we uiteraard graag soorten gaan laten aanplanten die sterk bijdragen aan de biodiversiteit.

✓ Vergroten

van het groenareaal: in lengte en oppervlakte

Voorpootrecht:

In leeftijd gevarieerde populierenrij in Helvoirt

Door het herintroduceren en verantwoord stimuleren van voorpootrecht (én de bijbehorende zorgplicht) kunnen we het aantal bomen in (met name) het buitengebied enorm uitbreiden, zonder dat de gemeente Vught hiervoor kosten hoeft te maken. Belangstellenden met voorpootrecht kunnen gebruik maken van het aantrekkelijke jaarlijkse aanbod van pootmateriaal door populierenwerkgroep Liempde:

[Klik hier om te lezen](#)

In de bermen van dit kale zandpad van de gemeente in Helvoirt geldt voorpootrecht maar wordt het niet gebruikt door aanliggenden.

Langs dit pad is een rij oudere populieren verdicht met jonge aanplant. Deze Helvoirtse boer gebruikt zijn voorpootrecht optimaal!

✓ Variatie

aanbrengen in aanplant

Mooi gevarieerd plantsoen in de wijk Schoonveld, Vught

Groene, speelse inrichting van smalle woonstraat: Rozenstraat Vught.

P-terreintje om de hoek, groene blokken met slalom inrichting, geveltuinen: Alternatief voor versteende 'parkeerstraten' met hittestress?

Postweg Vught: bomenlaan 2.0

Een van de nieuwere inrichtingen in Vught. Ruim opgezet met mooie diversiteit in soorten bomen die zijn gespaard uit het bos dat hier eerst was. Het effect is speels, met een relatief kleine afstand tussen de bomen. Dit valt positief op in Vught en oogst veel lof!

Centrum Helvoirt

Mooie variatie in soorten én hoogte van bomen, hagen en struiken.

✓ Verticaal

groen aanbrengen

Jonge leilinden voor de zuidgevel van gemeenschapshuis HelvoirThuis in Helvoirt verminderen de hittestress.

Nieuwstraat en Rijckevorselstraat in Vught
Leilinden met onder begroeiing aan twee zijden van de straat. Mooie oplossing voor versteende smalle woonstraten (op vele plaatsen toegepast).

Gevelbegroeiing door rozenstruik in geveltuintje. Vught